

Pri hladnejšem vremenu se priporoča Strachill'ova grenčica iz zelenjave vzeti. Ista segreje prijetno truplo in prepreči prehlajenje.

morajo ta davek plačati, meščani pa se jim smejijo! Tako gospodari črna gospoda, ki ima vedno polno ljubezni do kmeta na jeziku...

Ne nabirajte zakladov... „Kronstädter Ztd.“ vpraša, kdo ima na Ogrskem največ zemljiške posesti in pride do sledečih števil: Nadškof v Granu ima 95.983 oralov zemlje, Erlauski nadškof 42.397 oralov, Kalocsaski nadškof 87.453, Neusolski nadškof 28.824, Casanadski nadškof 12.293, Raabski nadškof 18.877, Kašavski nadškof 9.037 oralov, nadajše škof v Grosswardenu 187.393 oralov, škof v Neutri 16.709, škof v Fünfkirchenu 26.550, škof v Rosenau 7.178, škof v Szatmarju 30.032, škof v Stuhlweissenburgu 7.656, škof v Jipsu 26.323, škof v Steinamangerju 7.414, škof v Waizu 27.582, škof v Vessprimu 65.618 in Siebenbürski škof 11.827 oralov zemlje. Skupaj imajo duhovniki na Ogrskem 2.232.574 oralov zemlje. In Kristus ni imel niti prostora, na katerem bi spočil trudno svojo glavo...

Učiteljski štrajk se pripravlja na Rumunskem. Vlada je namreč učiteljsko društvo razpustila. To je učitelje tako razburilo, da hočejo s štrajkom prijeti, ako bi se njih prižobi ne ugodilo.

Mir v Mehiki. Tedne trajajoči krvavi boji v Mehiki so končani in je vlada z najhujšo strogostjo vse ustaše premagala.

Varujte živali!

Zima je prišla in trpljenje vboje živali je zopet veliko. Kdor ima človeško srce v prsah, skušal bode nemi živali trpljenje olajšati. Ne pustite konj predloži na cesti stati, pazite da je v hlevu vse v redu, ne pozabite doznačnega psa in ne dajte mu plemzle vode, krmite tudi nežno ptico, ki trpi: zdaj pomanjkanje.

Kmetu v predvarek.

(Izvirni dopis).

Pisec teh vrstic imel je priložnost, v svojem nad 20 let trajajočem službovanju pri kreditnih zavodih, da je mnogo opazoval, kdo in kako denar pridobiva, v katerih razmerah in pod katerimi pogoji se denar izposojuje itd.

Nanec teh vrstic ni, popisati na široko pota kredita. Dati hočem le par kratkih nasvetov, katere naj bi se vpoštevalo.

Slabz vinska trgavec (ki je deloma popolnoma izostala) na spodnjem Štajerskem in slaba poljaka žetev, nadalje pomanjkanje delavcev in poslov, sploh naraščajoča draginja vseh rabnih in življenjskih sredstev, — vse to je povzročilo pri nas veliko bedo in revščino. Vbogi kmet nima pravnih, kar bi zamogel v denar spraviti. Plačavati pa mora davke in doklade, obresti in življenjske potrebščine.

Razvitek

aviatike.

Naša slika kaže modele raznih letalnih strojev, ki so važni v razviku aviatike (letanja v zraku). V 90. letih bila je ta znanost še v otročjih čevljih. Vsi poskusi so bili brezuspešni. Prvo večje uspehe dosegel je v letih 1894—96 nemški zrakoplovec Lilienthal, ki pa je l. 1896 smrtno ponesrečil. Njegove poletje je nadaljeval ameriški inženir Chanute. Prekosila sta ga pa brata Wright. Lansko leto se je zgradilo brezštevilno letalnih strojev; omenimo le Bleriot, ki je poletel čez kanal med Francosko in Anglijo, nadalje Henry Farman itd. Nemci imajo inženirja Grabe, Avstriji pa pilota Waschalowski. Tako napreduje aviatika z velikanskimi koraki, čeprav zahteva tudi mnogo smrtnih žtev.

Die Entwicklung der Aviatik.

1. Aérostat dirigé 1783	5. Dandolo's Balloon 1838	10. Österreichisch-Ungarische 1913
2. Zepherus 1850	6. L'Éclair 1897	11. Japanischer 1909
3. Aérostat dirigé 1830-34	7. Wright's Flyer 1903	12. Österreichische 1909
4. Dandolo's Balloon 1838	8. Faral's Zeppelin 1909	13. C. A. G. 1913
5. Dandolo's Balloon 1838	9. Faral's Zeppelin 1909	14. C. A. G. 1913

Zahtevajte
povsod
„Štajerca“.

Kaj je posledica tega obupnega položaja? Posestniki, katerih lastnina je le malo obremenjena, si bodejo pametno morda še pomagali. Tega pa ne morejo gospodarsko slabi, ki so hujše zadolženi: — ti reveži gredo v svojem obupu k „rešiteljni“, ki je pa po navadi le oderuh. Ja, pripetili so se mi v praksi tudi slučajji, da so se tudi kredita vredni moške takim oderuhom zaupali, na mesto da bi šli v pošteni denarni zavod.

Zakaj to? Ker to potem baje nikdo ne izvle! Pri temu pa taki lahkovernež ne pomisli, da je padel v medvedov brolg in da hiti z velikimi koraki proti svojemu gospodarskemu propadu. Oderuške obresti in razne stvari, ki jih podari takšni kmet oderuhu „za dobroto“, so grozovito veliki, — ali to ne izvle nikdo!

Kmetje, ne udajte se, držite oči odprte! Zakaj imamo skoraj v vašem mestu in večjem trgu javne šparkase, ki stojijo pod oblastveno kontrolo in ki dajejo prav rade osebni kredit na pošteni način. Obrestna mera pri teh nesebičnih zavodih je vedno razumno mala, pogoji za povrnitev posojila so izborni in pri sprejemu posojila ni nobenih stroškov.

Pametni kmet se ne zaupa skritim oderuhom, pa tudi ne takim posojilnicam, ki nimajo oblastvenega nadzorstva, temveč edino le poštenim šparkasam.

Dopisi.

Podvince pri Ptuj. Dober lovec v občini Podvinci, znani veleposestnik Tinček, cenitelj, odbornik klerikalne posojilnice v Ptuj in Bog zna kaj še drugega, da ne pozabim najemnik lova, katerega je istrgal iz pravičnih rok leta 1898 v znesku pri okrajnem glavarstvu za 145 gl. in ker se Tinčeku ni ljubilo lova držati in ne zna zajcov streljati odra lov? Tinček, v tem času predtojinik, je z svojo bistro glavo istuhtal takele: najbolje za mene, pokličem svoje kompaniste skupaj in jim predložim svoje načrt; znate: ljubi odborniki, jaz Tinček najemnik lova nisem lova dražje prodal, kakor za 110 gl. in 35 gl. pustite meni v prid. Seveda odborniki, kaveri niso imeli pojma, kako svita buča je Tinčeka, mu v besedi dovoljijo, ker en dei odbornikov ni znal pisati. Naš Tinček si dovoli v glavni denarni knjigi zabeležiti „leta 1899 prejel za lov 110 gl.“, sedaj pa Tinček ni več smel gl. v knjigi zapisati; leta 1900, si kar dovoli „znesek po 200-20 kron prijel za lovino“; dalje leta 1901, 1902, 1903, znesek po 220 kron. Čudno kaj naš Tinček vsako leto hoče imeti „Schusgeld“, pa nič streljati: mogoče je ta denar potreboval za podplate, katere je raztrgal, ker je agitiral dve leti za občinski stolec, da bi spet dosegel „Schusgeld“, katerega je

sam dosedaj za svoje lastne potrebščine porabil. Tinček, mi tebe vprašamo, „daj odgovor za svoje delovanje na stolcu županstva“. Sili deloval, kakor si prisegel, v prid občine in blagor domovine? Ne!! Ampak za lasten dobiček! Ako treba dobiš čista pojasnila očitno vsemu svetu. Opazovalec.

Polenšak. V prvških listih smo čitali nekake otroče pasovke na našega okrajnega načelnika g. Orniga, češ da je naša nova cesta pokvarjena in slaba in bogve kaj še vse! Tisti tepec, ki je te pasovke napisal, pač niti ne ve, kaj je cesta in kako se jo dela. Mi le izjavimo, da smo vrlenu načelniku g. Ornigu jako hvaležni, da nam je pomagal. Drugi okraj bi si čestitali, ako bi imeli takega načelnika. Pri nas sramotijo politični frkolini najboljše moške. Mi smo s ceno jako zadovoljni in kdor jo pozna, nam bode pritrčil! V ostalem pa naj prvški listi pisarajo, kar hočejo, mi jih ne poslušamo! Bog nam sedanjí okrajni zastop z načelnikom Ornigom ohrani!

Prvaško gospodarstvo.

V zadnji številki smo popisali velikanski združni škandal, ki se je pripetil odnomo razkri v Ljubljani. Slovensko-narodna zadruga „Agro-Merkur“, ki se je ustanovila edino iz tega namena, da bi se na ta način zamoglo bojkotirati nemška in napredna podjetja, napovedala je konkurz. Ta konkurz pa je dokaz, na kako brezvestni način skušajo slovenski voditelji lahkoverno ljudstvo v svoje mreže naviti. Voditelj „Agro-Merkurja“, dr. Žerjav, je postal v pravem času bolan in je odpotoval v Egipt. Doma pa poka na vseh straneh... Očitno in brez sramote pripravljajo slovenski voditelji denar slovenskega ljudstva, katerega so izrabili v narodnjaško hujskarijo. Konkurz slovenskega podjetja „Agro-Merkur“ pa sicer pri tej zadevi ni glavna stvar. Izkazalo se je namreč, da je vse slovensko združništvo na psu! Izkazalo se je, da je n. p. „Zveza slovenskih zadrug“, pri kateri je tudi mnogo posojilnic na Štajerskem in Koroskem, naravnost škandalozno zanemarjena, da delajo tukaj slovenski prvaki kakor svinja s čteljo, da meče par slovenskih hnjakačev denar lahkovernega slovenskega ljudstva naravnost skozi okno! Velikanski klerikalni polom na Koroskem, pri katerem se je kmetom več milijonov kron denarja pokradlo, in konkurz „Agro-Merkurja“ z vsemi posledicami sta si ednako vredna!

Prvaški listi seveda molčijo ali pa tajijo. Ali to jim ne pomaga. Prvaška „Zveza slovenskih zadrug“ je hotela konkurz „Agro-Merkurja“ kar na tihem opraviti — oblast je posegla vmes! In oblast je pritisnila tej „Zvezi slovenskih zadrug“ pečat sramote na čelo!

Po našem mnenju sta „Zveza slovenskih zadrug“ in bankerotni „Agro-Merkur“ pravzaprav eno in isto podjetje. Zdjaj pa hoče biti „Zveza“ okrat upnik krediterja! Pametni ljudje bodejo takoj razumeli, koliko je ura bila... Najbolj zanimivo je, kako sodi oblast o knjigovodstvu „Zveze slovenskih zadrug“. Knjigovodstvo je pri denarnemu podjetju glavna stvar. V nekem odloku pa pravi konkurzno sodišče dobesedno tako-le:

... Dne 15. novembra 1910 se je v pogledu v knjige „Zveze slovenskih zadrug“. Pri temu se je približilo, da je v glavni knjigi III „Zveze slovenskih zadrug“ z rdečo tinto 200.352 K vpisanih, potem pa prečrtani in zgoraj številka 195.409 K vpisana. Na strani 103 je številka 698 K s svinčnikom, na strani 104 pa celo osem točk s črno tinto prečrtanih. Nadalje konča konto „Agro-Merkurja“ na strani 103, potem prične pa zopet na strani 104; na strani 105 sploh ni nobene vrnitve; na strani 106 pa nobenega prenosa.

Takšnje niso knjige kakšnega branjevca, ki je 3 leta v prvi razred ljudsko šole hodil, — ne, takšne so knjige enega največjih denarnih podjetij slovenskih narodnjakov. Po našem mnenju spadajo voditelji „Zveze slovenskih zadrug“ že zaradi tega v kriminal! Sicer pravi ces. kralj, oblast z ozirom na to čedno prvaško-narodno knjigovodstvo še sledeče:

obz
Zb
Eln
in
okr